Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

Warszawa, dnia 28.05.2020 r.

OSOBY POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA NA RYNKU PRACY W 2019 ROKU

Obserwowane zmiany w liczbie i strukturze ludności wg ekonomicznych grup wieku w postaci przede wszystkim dynamicznego wzrostu udziału osób w wieku poprodukcyjnym powodowały, że wzrastał współczynnik obciążenia demograficznego, obrazujący liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym - w 2019 r. wyniósł on 67 wobec 55 osób w 2010 r.[1]

Równocześnie bardzo dobra sytuacja gospodarcza i na rynku pracy w 2019 r., w postaci rekordowo niskiego poziomu bezrobocia (866,4 tys. bezrobotnych w końcu 2019 r.) i stopy bezrobocia rejestrowanego (5,2%), powodowały, że również osoby po 50 roku życia łatwiej mogły uzyskać zatrudnienie. Tym samym zwiększył się współczynnik aktywności zawodowej, jak i wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 50-64 lata, a liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia spadła.

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI [2]

W 2019 r. aktywnymi zawodowo pozostawało 17 019 tys. osób w wieku 15 lat i więcej, tj. o 124 tys. (o 0,7%) mniej niż w 2018 r., zaś **współczynnik aktywności zawodowej w tej grupie wiekowej wyniósł 56,2%** i był o 0,1 p. p. niższy. Po raz pierwszy od kilku lat zanotowano **spadek przeciętnej liczby pracujących – o 23 tys. osób, do 16 461 tys. osób.**

Liczba biernych zawodowo, choć zmniejszała się, to wciąż pozostawała wysoka – 13 264 tys. osób (spadek rok do roku o 22 tys. osób, tj. 0,2%). Przyczyną bierności ponad połowy ludności biernej zawodowo była emerytura, co 6 osoba nie poszukiwała pracy z powodu nauki i uzupełniania kwalifikacji, co 7 z powodu obowiązków rodzinnych i związanych z prowadzeniem domu, a co 9 z powodu choroby i niesprawności. **W grupie biernych zawodowo w wieku 55-64 lata prawie 60% pobierało emeryturę, 24,5% było biernych z powodu choroby i niepełnosprawności, a 11,4% z powodu obowiązków rodzinnych i związanych z prowadzeniem domu.**

W świetle zmian zachodzących na rynku pracy i postępujących procesów demograficznych zasadne wydaje się podejmowanie działań mających na celu wspieranie aktywności zawodowej grup oddalonych od rynku pracy. W pewnym zakresie **rozwiązaniem problemu kurczących się zasobów siły roboczej może być mobilizacja potencjału starszych pracowników, bowiem 2/3 ogółu ludności w wieku 50 lat i więcej to osoby nieaktywne zawodowo.**

BAEL 2019 r. (przeciętne w roku)	Aktywni zawodowo w tys.	Bierni zawodowo w tys.	Współczynnik aktywności zawodowej w %	Pracujący w tys.	Wskaźnik zatrudnienia w %	Bezrobotni w tys.	Stopa bezrobocia w %
15 lat i więcej	17 019	13 264	56,2	16 461	54,4	558	3,3
50 lat i więcej	4 587	9 167	33,3	4 484	32,6	102	2,2
50-64 lata	4 218	2 850	59,7	4 118	58,3	100	2,4
55-64 lata	2 514	2 440	50,7	2 454	49,5	60	2,4

Aktywność osób starszych była generalnie niższa niż osób w młodszych grupach wiekowych. Wskaźniki obrazujące kształtowanie się aktywności zawodowej, zatrudnienia i bezrobocia

[1] Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju w 2019 r., GUS, Warszawa 2019.
[2] Aktywność ekonomiczna ludności Polski IV kwartał 2019 roku, GUS, 30.04.2020 r. oraz Eurostat: http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/database, stan na dzień 04.05.2020 r.

były silnie skorelowane z wiekiem. Najkorzystniejsze wartości przyjmowały dla osób w wieku 35-44 lata. Natomiast najgorsze wartości dotyczyły osób młodych oraz w wieku przedemerytalnym (wyjątek stanowił wskaźnik bezrobocia, który dla osób starszych przyjmuje stosunkowo niskie wartości).

Wśród ludności w wieku 50 lat i więcej w 2019 r. **aktywnymi zawodowo było 4 587 tys. osób,** czyli o 46 tys. osób mniej niż rok wcześniej (spadek o 1%). Osoby aktywne zawodowo w omawianej grupie wiekowej stanowiły 27% aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej. **Współczynnik aktywności zawodowej osób w wieku 50 lat i więcej wyniósł w 2019 r. 33,3%** (w porównaniu do 2018 roku spadł o 0,5 p. p.), czyli wciąż aktywna pozostawała zaledwie co trzecia osoba w omawianej grupie, a co więcej **drugi rok z rzędu zanotowano spadek wartości tego wskaźnika.**

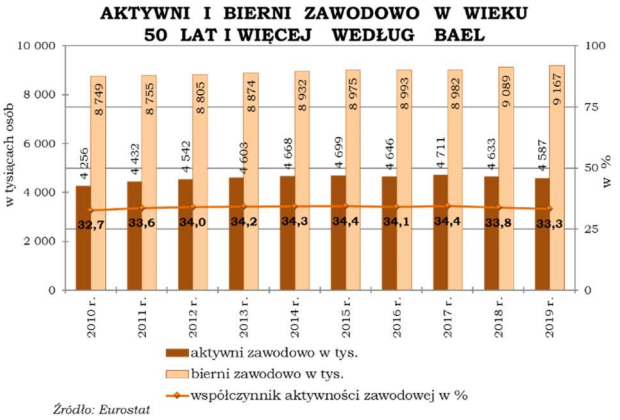

Źródło: Eurostat

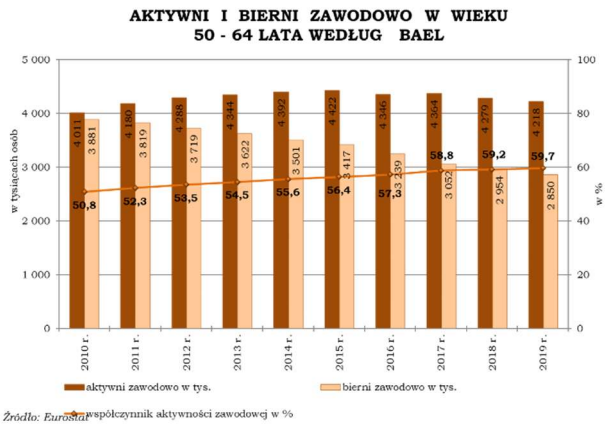

Źródło: Eurostat

Zdecydowanie lepiej wyglądała sytuacja osób w wieku 50-64 lata - 6 na 10 osób było aktywnych zawodowo i kolejny już rok widoczny był wzrost aktywności w tej grupie wiekowej. W 2010 r. współczynnik aktywności zawodowej wynosił 50,8%, podczas gdy w 2019 r. już 59,7%. W porównaniu do sytuacji sprzed roku wzrost tego wskaźnika wyniósł 0,5 p. p.

Biernymi zawodowo pozostawało 9 167 tys. osób w wieku 50 lat i więcej (69,1% biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej), czyli o 78 tys. osób więcej niż rok wcześniej. W przypadku grupy **w wieku 50-64 lata liczba biernych zmniejszyła się o 104 tys. osób do 2 850 tys. osób**.

Współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia nadal odbiegały od średniej w UE(28) i choć wśród osób w wieku produkcyjnym dystans wyraźnie się zmniejszał, to w przypadku osób w wieku 50-64 lata tylko wskaźnik stopy bezrobocia wypadał korzystniej.

Zakres	Współczynnik aktywności zawodowej w wieku 50-64 lata w %		Wskaźnik zatrudnienia w wieku 50-64 lata w %		Stopa bezrobocia w wieku 50-64 lata w %	
	Polska	UE(28)	Polska	UE(28)	Polska	UE(28)
2015 r.	56,4	66,5	53,2	61,8	5,8	7,1
2016 r.	57,3	67,8	54,7	63,4	4,5	6,5
2017 r.	58,8	68,9	56,6	64,9	3,8	5,8
2018 r.	59,2	69,8	57,5	66,2	2,8	5,2
2019 r.	**59,7**	**70,6**	**58,3**	**67,2**	**2,4**	**4,8**

W 2019 r. współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15-64 lata[3] wyniósł w UE(28) 74%, a dla osób w wieku 50-64 lata 70,6% wobec odpowiednio 70,6% i 59,7% w Polsce. Zdecydowanie niższa była aktywność osób w wieku 55-64 lata – 50,7% w Polsce wobec 63% w UE(28). Tym samym **aktywność zawodowa Polaków w wieku produkcyjnym była o 3,4 p. p. niższa niż wynosiła średnia w UE(28), zaś w grupie 50-64 lata dystans wyniósł 10,9 p. p., a w grupie 55-64 lata**

[3] Wiek produkcyjny wg Eurostat.

12,3 p. p. Niższą niż w Polsce wartość współczynnika aktywności zawodowej osób w wieku 50-64 lata odnotowano tylko w 2 państwach: Chorwacji (54,5%) i Luksemburgu (58,5%).

W 2019 r., po 5 latach wzrostu, **zanotowano spadek rok do roku liczby pracujących Polaków** – o 23 tys. osób (tj. o 0,1%), przy czym **wśród osób powyżej 50 roku życia liczba pracujących zmniejszyła się o 27 tys. osób (o 0,6%), zaś w grupie 50-64 lata spadła o 43 tys. osób (o 1,7%).** Spadek liczby pracujących może wiązać się z ogólnym spadkiem liczby ludności.

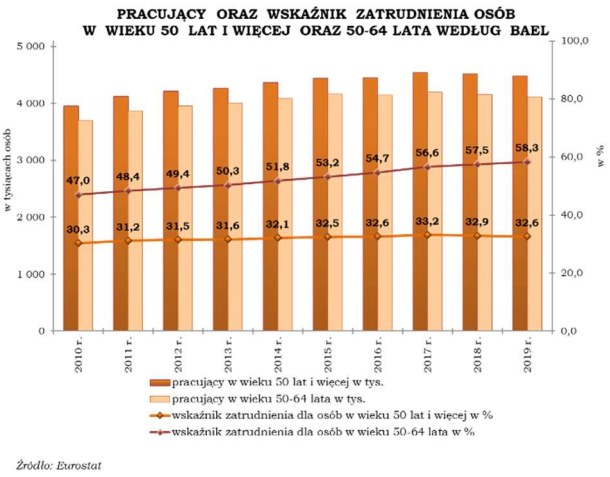

Źródło: Eurostat

W 2019 r. pracowało 4 484 tys. osób w wieku 50 lat i więcej, w tym 4 118 tys. osób w wieku 50-64 lata i jak wcześniej wskazano w obu grupach zanotowano spadek. Natomiast **wskaźnik zatrudnienia zmniejszył się w grupie 50 lat i więcej o 0,3 p. p. do 32,6%, zaś w grupie 50-64 lata wskaźnik zatrudnienia zwiększył się o 0,8 p. p. do 58,3%.**

Dystans Polski do średniej unijnej w zakresie wskaźnika zatrudnienia osób starszych nadal pozostawał wysoki a nawet wzrósł w porównaniu do 2018 r. – w 2019 r. wyniósł 4,9 p. p. dla osób w wieku 50 lat i więcej oraz 8,9 p. p. dla osób w wieku 50-64 lata. Polska pozostawała krajem o jednym z najniższych w UE wskaźników zatrudnienia osób w starszych grupach wiekowych. Niższą niż w Polsce wartość wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 50-64 lata w 2019 r. odnotowano jedynie w Chorwacji (52,6%), Grecji (52,9%) i Luksemburgu (56,4%).

W liczbie 558 tys. bezrobotnych wg BAEL było 102 tys. osób w wieku 50 lat i więcej, w tym 100 tys. osób w wieku 50-64 lata (60 tys. osób w wieku 55-64 lata). Osoby w wieku 50-64 lata stanowiły 17,9% ogółu bezrobotnych w ujęciu BAEL. Należy zauważyć, że w liczbie aktywnych zawodowo odsetek osób w wieku 50-64 lata był znacznie wyższy i wynosił 24,8%. Natomiast w liczbie pracujących osoby te stanowiły 25%. Tempo spadku bezrobocia w tej grupie w 2019 r., w porównaniu do 2018 r., wyniosło 15,9% i – tyle samo wyniosło w grupie 50 lat i więcej. Dzięki temu zmniejszył się również wskaźnik bezrobocia osób w starszych grupach wiekowych.

W 2019 r. stopa bezrobocia osób w wieku 50-64 lata wyniosła 2,4%, a w grupie 50-74 lata wyniosła 2,2% wobec 3,3% wśród ludności w wieku produkcyjnym.[4] Oznacza to, że osoby w starszych grupach wiekowych są mniej narażone na bezrobocie, choć z drugiej strony jeśli już staną się bezrobotnymi to trudniej im uzyskać zatrudnienie.

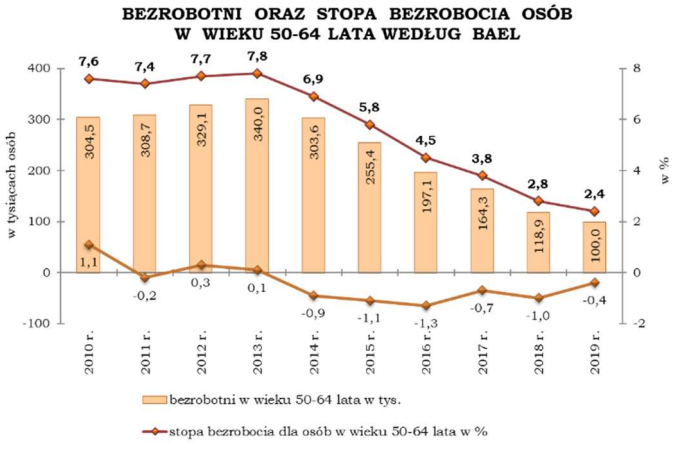

Źródło: Eurostat

W 2019 r. stopa bezrobocia w 28 krajach UE dla osób w wieku produkcyjnym wyniosła 6,4%. Zatem wskaźnik bezrobocia w Polsce był niższy od średniej zanotowanej w UE(28), podczas gdy w momencie wstępowania w struktury unijne Polska była krajem o najwyższej stopie bezrobocia w UE. **Stopa bezrobocia ludności w wieku 50-64 lata również była w Polsce niższa od średniej zanotowanej w UE(28) – o 2,4 p. p.** Wyższe niż w Polsce wskaźniki bezrobocia osób starszych odnotowano aż w 24 krajach Unii Europejskiej. Niższy niż w Polsce wskaźnik wystąpił jedynie w Czechach (1,8%), na Malcie (1,8%) i na Węgrzech (2,3%).

[4] 15-64 lata wg Eurostat

BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA ZAREJESTROWANI W URZĘDACH PRACY

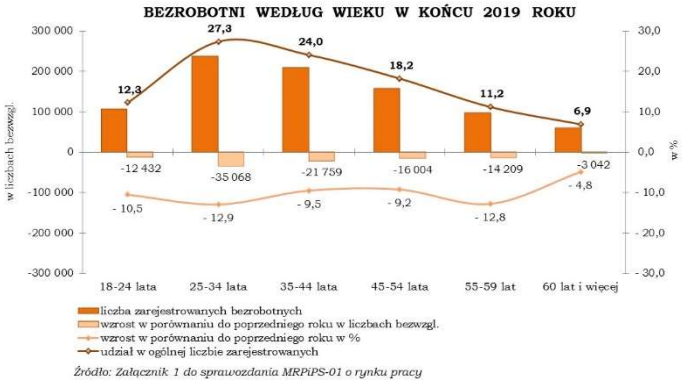

Źródło: Załącznik 1 do sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy

Spadek liczby bezrobotnych zanotowany w końcu 2019 r. w porównaniu do stanu z końca 2018 r. wystąpił wśród bezrobotnych we wszystkich grupach wiekowych, choć najniższa była dynamika spadku wśród osób w wieku 60 lat i więcej. W końcu 2019 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 60,2 tys. bezrobotnych w wieku 60 lat i więcej, a w skali roku ta subpopulacja zmniejszyła się o 3 tys. osób, tj. o 4,8%. W porównaniu do końca 2018 r. nastąpił wzrost udziału tej grupy bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych o 0,4 p. p., do 6,9%. Najwyższą dynamikę spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych zanotowano wśród osób w wieku 25-34 lata oraz 55-59 lat, których liczba zmniejszyła się o odpowiednio o 12,9% i 12,8%. Wobec tego spadek udziału procentowego w ogólnej liczbie bezrobotnych również odnotowano wśród osób w wieku 25-34 lata oraz 55-59 lat, wyniósł on odpowiednio 0,7 p. p. i 0,3 p. p.

Zmiany struktury wiekowej bezrobotnych to przede wszystkim skutek pogłębiającego się procesu starzenia się ludności, ale także zmiany tzw. ustawowego wieku emerytalnego, czy też niezależne od istniejących przepisów, utrwalone stereotypy dotyczące wieku poszukiwanych przez pracodawców pracowników. Do końca 2007 r. średni wiek zarejestrowanych bezrobotnych systematycznie wzrastał. Tendencja wzrostowa odwróciła się w 2008 r., kiedy to aż do końca 2011 roku średni wiek bezrobotnych wynosił ok. 37 lat. W kolejnych latach średni wiek zwiększał się aż do poziomu ok. 40 lat w latach 2015-2019. Podkreślić należy, że zarejestrowane kobiety były o 6 lat młodsze niż mężczyźni, a zamieszkali w miastach byli o 2,5 roku starsi niż zamieszkali na wsi.

Zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy za osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy od 2005 r. uznaje się m.in. bezrobotnych powyżej 50 roku życia.[5] Wobec tego przysługuje im pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych.

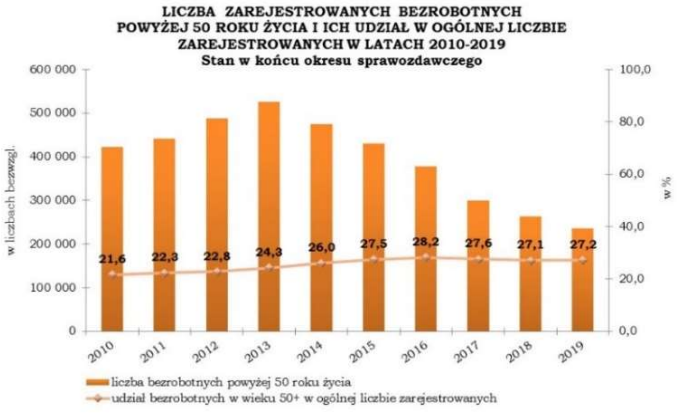

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-01 o rynku pracy

W końcu 2019 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 235,7 tys. osób powyżej 50 roku życia, czyli o 27 tys. osób mniej niż rok wcześniej. Spadek liczby bezrobotnych w tej grupie był zatem słabszy niż ogólny spadek bezrobocia (10,3% wobec 10,6%).

Natomiast udział omawianej grupy w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem w ciągu roku wzrósł o 0,1 p. p. **do 27,2% w końcu 2019 r.**

Warto podkreślić, że 1/5 bezrobotnych powyżej 50 r. ż. to osoby posiadające zawód sprzedawcy, robotnika gospodarczego, ślusarza, murarza, pomocniczego robotnika budowlanego lub pomocniczego robotnika w przemyśle przetwórczym.

Najwięcej bezrobotnych w omawianej grupie znajdowało się w ewidencji urzędów pracy w województwach mazowieckim, śląskim i podkarpackim, zaś najmniej w lubuskim, opolskim i podlaskim, co związane jest z terytorialnym rozkładem liczby ludności ogółem.

[5] Dane dotyczące bezrobotnych powyżej 50 roku życia gromadzone są w ramach statystyki publicznej od 2005 r. Informacje na temat omawianej grupy pochodzą ze sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy oraz załączników 1 i 5 do ww. sprawozdania.

UDZIAŁ BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W OGÓŁEM BEZROBOTNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW

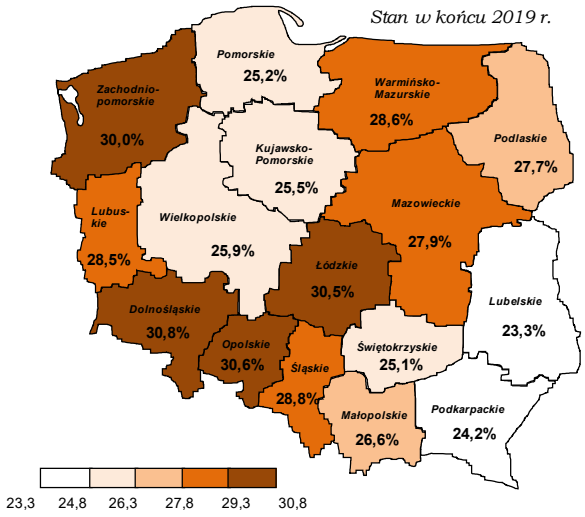

Odsetek bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w województwach był zróżnicowany i kształtował się w przedziale od 23,3% w województwie lubelskim do 30,8% w województwie dolnośląskim – rozpiętość udziału wyniosła 7,5 p. p. wobec 8,2 p. p. w końcu 2018 r.

W przypadku powiatów rozpiętość odsetka bezrobotnych powyżej 50 roku życia była ponad 2,5-krotnie wyższa niż na poziomie województw i wyniosła 23,2 p. p. wobec 22,3 p. p. rok wcześniej.

Najniższy udział osób w omawianej kategorii wiekowej w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych wystąpił w powiecie łęczyńskim w województwie lubelskim (16,9% ogółu zarejestrowanych stanowiły osoby powyżej 50 roku życia) oraz w powiecie dąbrowskim w województwie małopolskim (18,3%).

Najwyższe udziały notowano w powiatach grodzkich oraz ziemskich w zasięgu oddziaływania dużych aglomeracji. W 88 powiatach odsetek osób pow. 50 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w tych powiatach był równy lub wyższy niż 30% (w końcu 2018 r. w 87 powiatach). Najwyższy był odsetek bezrobotnych powyżej 50 roku życia wśród zarejestrowanych w powiatach kołobrzeskim (40,1%) oraz dzierżoniowskim w województwie dolnośląskim (39,3%).

Struktura bezrobotnych powyżej 50 roku życia

STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA W KOŃCU 2019 ROKU

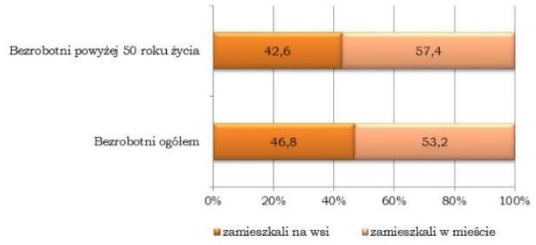

Źródło: Załącznik 5 do sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy

W strukturze bezrobotnych powyżej 50 roku życia w końcu 2019 r., w większym stopniu niż w przypadku bezrobotnych ogółem, **dominowały osoby zamieszkałe w mieście, które stanowiły 57,4% bezrobotnych powyżej 50 roku życia (53,2% wśród bezrobotnych ogółem).**

W końcu 2019 roku na 100 bezrobotnych powyżej 50 roku życia zamieszkałych w mieście przypadało 74 mieszkańców wsi. W przypadku bezrobotnych ogółem omawiany wskaźnik był wyższy i wynosił 88.

Kobiety wprawdzie stanowiły 55,3% bezrobotnych ogółem, ale wśród osób powyżej 50 roku życia ich udział był zdecydowanie niższy – 36,9% w końcu 2019 r. Zatem w omawianej subpopulacji dominowali mężczyźni, co z pewnością związane jest z możliwością rejestracji w urzędach pracy bezrobotnych do czasu ukończenia 60 lat przez kobiety i 65 lat przez mężczyzn.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG PŁCI W KOŃCU 2019 ROKU

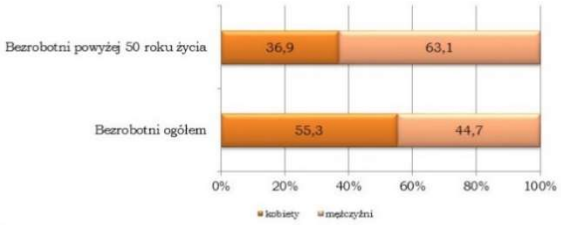

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-01 o rynku pracy

W końcu 2019 r. zarejestrowanych było 87 tys. bezrobotnych kobiet powyżej 50 roku życia i 148,6 tys. mężczyzn. Współczynnik feminizacji w grupie bezrobotnych powyżej 50 roku życia wyniósł w końcu 2019 roku 59 osób i był ponad 2-krotnie niższy niż dla bezrobotnych ogółem - na 100 bezrobotnych mężczyzn przypadały 124 kobiety.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG PRAWA DO ZASIŁKU DLA BEZROBOTNYCH W KOŃCU 2019 ROKU

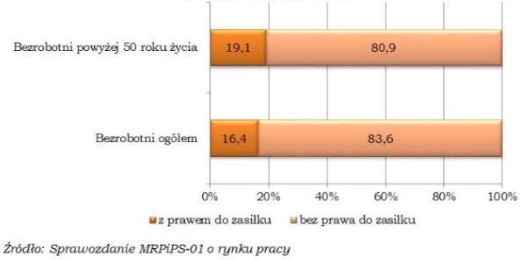

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-01 o rynku pracy

Osoby po 50 roku życia po zarejestrowaniu się w urzędzie pracy częściej posiadały prawo do zasiłku dla bezrobotnych niż osoby młodsze. Związane jest to z faktem, że były to przede wszystkim osoby poprzednio pracujące i częściej posiadające odpowiednio długi staż pracy uprawniający do nabycia prawa do zasiłku. W końcu 2019 r. prawo do zasiłku posiadało 142,5 tys.

bezrobotnych, czyli 16,4% zarejestrowanych. **W populacji bezrobotnych powyżej 50 roku życia prawo do zasiłku posiadało 44,9 tys. osób, czyli 19,1% bezrobotnych w omawianej grupie wiekowej.**

Poziom wykształcenia jest zróżnicowany w zależności od wieku – osoby starsze zdecydowanie rzadziej posiadają wykształcenie wyższe niż osoby młode. Ma to odzwierciedlenie również w statystykach bezrobotnych. **W końcu 2019 roku najwięcej osób powyżej 50 roku życia zarejestrowanych jako bezrobotne posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe (84,6 tys. osób, tj. 35,9% bezrobotnych w tej grupie wiekowej) oraz gimnazjalne/podstawowe i poniżej (83,9 tys. osób, tj. 35,6%)**. Warto zauważyć, że w liczbie bezrobotnych ogółem udziały te były zdecydowanie niższe – odpowiednio 25,5% oraz 26,5%. Najniższa była liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia legitymująca się wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz dyplomami wyższych uczelni (10,7 tys. osób oraz 13,7 tys. osób). Stanowili oni łącznie nieco ponad 10% bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

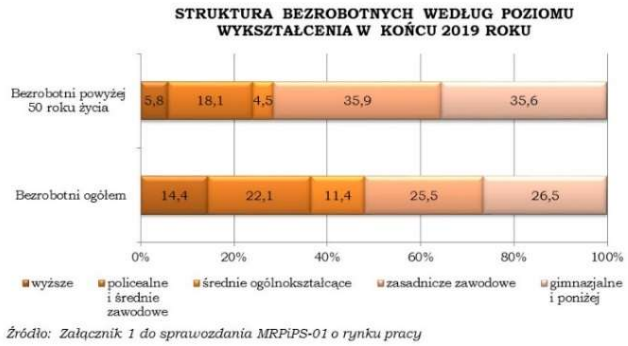

Źródło: Załącznik 1 do sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy

W końcu 2019 r. **wśród zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia najliczniejszą populację stanowiły osoby ze stażem 10-20 lat – 61,4 tys. osób, tj. 26,1% bezrobotnych w omawianej grupie oraz 20-30 lat (61,3 tys. osób, tj. 26%).** Zatem co drugi bezrobotny w tej grupie wiekowej legitymował się stażem 10-30 lat. Co ciekawe, **blisko 5% bezrobotnych powyżej 50 roku życia nie posiadało stażu pracy, a kolejne 9% legitymowało się stażem do 1 roku**. Jest to zjawisko niepokojące w kontekście wypracowania stażu niezbędnego do nabycia praw emerytalnych.

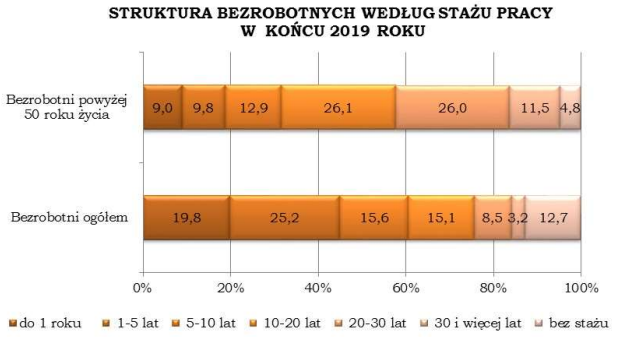

Źródło: Załącznik 1 do sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy

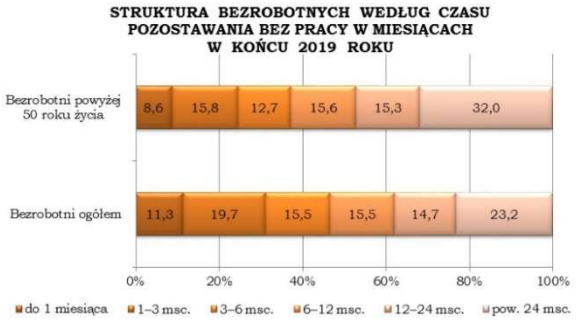

Źródło: Załącznik 1 do sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy

Wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia zarejestrowanych w końcu 2019 r. dominowały osoby poszukujące pracy powyżej 24 miesięcy (75,3 tys. osób, czyli 32%). Potwierdza to, że **osoby starsze, jeśli już trafiły do rejestrów urzędów pracy, to dłużej w nich pozostawały.** W końcu 2019 r. co trzeci bezrobotny powyżej 50 roku życia ponad 2 lata pozostawał w ewidencji bezrobotnych, podczas gdy wśród bezrobotnych ogółem dotyczyło to co czwartej osoby. Łącznie **osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się stanowiły 47,3% bezrobotnych powyżej 50 roku życia wobec 38% wśród bezrobotnych ogółem**.

W ramach statystyki publicznej nie były gromadzone informacje na temat tego ile maksymalnie czasu osoba znajduje się w ewidencji bezrobotnych. W związku z tym trudno określić ile wynosił średni czas pozostawania bez pracy bezrobotnych znajdujących się w rejestrach urzędów pracy.

Przyjmując jako górną granicę czasu pozostawania bez pracy przez osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędach pracy 36 miesięcy, **średni czas pozostawania bez pracy wyniósł w końcu 2019 roku 12,2 miesiąca.** Tym samym był o 0,4 miesiąca krótszy niż w końcu 2018 r. **Średni czas pozostawania bez pracy bezrobotnych powyżej 50 roku życia również skrócił się – z 15,1 miesiąca w końcu 2018 r. do 14,7 miesiąca w końcu 2019 r.** Był jednak o 2,5 miesiąca dłuższy niż średni czas pozostawania bez pracy bezrobotnych ogółem oraz 2 razy dłuższy od średniego czasu pozostawania bez pracy osób do 25 roku życia.

Struktura bezrobotnych ogółem i powyżej 50 roku życia w końcu okresu sprawozdawczego

Wyszczególnienie		Zarejestrowani bezrobotni ogółem w końcu 2019 r.		w tym bezrobotni powyżej 50 roku życia		Bezrobotni powyżej 50 roku życia w % do ogółem zarejestrowanych w końcu 2019 r.	Wzrost /spadek liczby bezrobotnych powyżej 50 roku życia w 2019 r. w porównaniu do stanu z końca 2018 r.	
		w liczbach bezwzględnych	ogółem = 100 %	w liczbach bezwzględnych	ogółem = 100 %		w liczbach bezwzględnych	w %
Ogółem		**866 374**	**100,0**	**235 672**	**100,0**	**27,2**	**-27 032**	**-10,3**
według płci	kobiety	479 415	55,3	87 028	36,9	18,2	-11 578	-11,7
	mężczyźni	386 959	44,7	148 644	63,1	38,4	-15 454	-9,4
według prawa do zasiłku	z prawem do zasiłku dla bezrobotnych	142 455	16,4	44 923	19,1	31,5	-3 043	-6,3
	bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych	723 919	83,6	190 749	80,9	26,3	-23 989	-11,2
według miejsca zamieszkania	zamieszkali na wsi	405 860	46,8	100 512	42,6	24,8	-8 556	-7,8
	zamieszkali w mieście	460 514	53,2	135 160	57,4	29,3	-18 476	-12,0
według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	97 936	11,3	20 343	8,6	20,8	-1 631	-7,4
	1–3	170 273	19,7	37 190	15,8	21,8	-3 941	-9,6
	3–6	134 703	15,5	29 955	12,7	22,2	-2 029	-6,3
	6–12	134 582	15,5	36 769	15,6	27,3	-2 498	-6,4
	12–24	127 706	14,7	36 102	15,3	28,3	-3 601	-9,1
	pow. 24	201 174	23,2	75 313	32,0	37,4	-13 332	-15,0
według poziomu wykształcenia	wyższe	125 187	14,4	13 725	5,8	11,0	-811	-5,6
	policealne i średnie zawodowe	191 614	22,1	42 759	18,1	22,3	-5 933	-12,2
	średnie ogólnokształcące	98 997	11,4	10 708	4,5	10,8	-1 201	-10,1
	zasadnicze zawodowe	220 807	25,5	84 564	35,9	38,3	-8 074	-8,7
	gimnazjalne i poniżej	229 769	26,5	83 916	35,6	36,5	-11 013	-11,6
według stażu pracy	do 1 roku	171 401	19,8	21 220	9,0	12,4	-2 172	-9,3
	1-5	217 918	25,2	23 031	9,8	10,6	-1 259	-5,2
	5-10	134 808	15,6	30 308	12,9	22,5	-2 087	-6,4
	10-20	130 632	15,1	61 395	26,1	47,0	-6 986	-10,2
	20-30	73 972	8,5	61 305	26,0	82,9	-9 654	-13,6
	30 i więcej	27 418	3,2	27 022	11,5	98,6	-3 202	-10,6
	bez stażu	110 225	12,7	11 391	4,8	10,3	-1 672	-12,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy wraz z załącznikami 1 i 5

Bilans bezrobotnych powyżej 50 roku życia

W 2019 r. w urzędach pracy zarejestrowało się 272,3 tys. bezrobotnych powyżej 50 roku życia (18,2% napływu do bezrobocia ogółem), z tego po raz pierwszy zarejestrowało się 24,9 tys. osób, a po raz kolejny 247,3 tys. osób. W porównaniu do 2018 r. **napływ do bezrobocia osób w omawianej grupie wiekowej zmniejszył się o 27,9 tys. osób, tj. o 9,3%,** przy spadku napływu bezrobotnych ogółem o 10%. **Z kolei z ewidencji bezrobotnych wyłączono 299,3 tys. osób powyżej 50 roku życia tj. o 36,7 tys. osób mniej niż w 2018 r., spadek o 10,9%** (przy spadku odpływu z bezrobocia ogółem o 9,9%). Zatem w porównaniu do 2018 r. dynamika spadku napływu osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia była słabsza niż wśród ogólnej liczby zarejestrowanych, ale dynamika spadku odpływu z bezrobocia w tej grupie była silniejsza.

Najczęstszą przyczyną wyłączania bezrobotnych powyżej 50 r. ż z rejestrów urzędów pracy były podjęcia pracy (41,3% odpływu tej subpopulacji) oraz niepotwierdzenie gotowości do pracy (16,3%). W analizowanym okresie pracę podjęło 123,8 tys. osób w omawianej kategorii (tj. o 14,1% mniej niż w 2018 r.). Prace niesubsydiowane podjęło 102,9 tys. osób (34,4% odpływu tej subpopulacji), tj. o 11,1% mniej niż rok wcześniej. W ramach subsydiowanych miejsc pracy zatrudniono 20,9 tys. osób (7% odpływu), tj. o 26,3% mniej niż w 2018 r.

Podnoszenie kompetencji zawodowych starszych bezrobotnych, a następnie ich powrót na rynek pracy sprzyjają wydłużaniu aktywności zawodowej. Urzędy pracy podejmują działania mające na celu aktywizację osób powyżej 50 roku życia, które zarejestrowały się jako osoby bezrobotne. **W 2019 r. różnego rodzaju działaniami aktywizacyjnymi objęto 41,5 tys. bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 14,4% wszystkich zaktywizowanych bezrobotnych** (prace subsydiowane oraz szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne). **Liczba zaktywizowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia zmniejszyła się o 12,7 tys. osób, tj. o 23,4% w porównaniu do 2018 r.** Natomiast w przypadku bezrobotnych ogółem zanotowany został spadek liczby objętych aktywnymi programami o 56 tys. osób, tj. o 16,3%.

Najwięcej bezrobotnych w omawianej kategorii wiekowej rozpoczęło w 2019 r. prace społecznie użyteczne – 9,7 tys. osób powyżej 50 roku życia (3,3% odpływu osób pow. 50 roku życia), staże – 7,8 tys. osób (2,6%), roboty publiczne – 7,4 tys. osób (2,5% odpływu bezrobotnych powyżej 50 r. ż.) oraz prace interwencyjne – 6 tys. osób powyżej 50 roku życia (2% odpływu).

Najwyższy był odsetek osób powyżej 50 roku życia wśród bezrobotnych, którzy rozpoczęli w 2019 r. prace społecznie użyteczne (49%), w tym w ramach PAI (50,4%) oraz roboty publiczne (40,6%).

Bilans bezrobotnych ogółem i powyżej 50 roku życia w okresie sprawozdawczym

Wyszczególnienie		Bilans bezrobotnych ogółem				Bilans bezrobotnych powyżej 50 roku życia				Bezrobotni pow. 50 roku życia w % do ogółem		
		2018 r.	2019 r.	wzrost /spadek w 2019 r.		2018 r.	2019 r.	wzrost /spadek w 2019 r.		2018 r.	2019 r.	wzrost /spadek w 2019 r. w pkt. proc.
		w liczbach bezwzględnych			w %	w liczbach bezwzględnych			w %			
		w okresie sprawozdawczym										
Napływ		**1 662 085**	**1 496 526**	**-165 559**	**-10,0**	**300 150**	**272 285**	**-27 865**	**-9,3**	**18,1**	**18,2**	**0,1**
Odpływ		**1 774 943**	**1 599 040**	**-175 903**	**-9,9**	**336 007**	**299 317**	**-36 690**	**-10,9**	**18,9**	**18,7**	**-0,2**
z powodu	**podjęcia pracy**	**899 756**	**794 634**	**-105 122**	**-11,7**	**144 091**	**123 755**	**-20 336**	**-14,1**	**16,0**	**15,6**	**-0,4**
	z tego **pracy niesubsydiowanej**	**734 175**	**662 794**	**-71 381**	**-9,7**	**115 780**	**102 884**	**-12 896**	**-11,1**	**15,8**	**15,5**	**-0,2**
	z tego **pracy subsydiowanej**	**165 581**	**131 840**	**-33 741**	**-20,4**	**28 311**	**20 871**	**-7 440**	**-26,3**	**17,1**	**15,8**	**-1,3**
	rozpoczęcia szkolenia	**38 678**	**34 226**	**-4 452**	**-11,5**	**4 194**	**3 113**	**-1 081**	**-25,8**	**10,8**	**9,1**	**-1,7**
	rozpoczęcia stażu	**115 627**	**101 728**	**-13 899**	**-12,0**	**10 065**	**7 793**	**-2 272**	**-22,6**	**8,7**	**7,7**	**-1,0**
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	**51**	**55**	**4**	**7,8**	**2**	**2**	**0**	**0,0**	**3,9**	**3,6**	**-0,3**
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	**23 752**	**19 858**	**-3 894**	**-16,4**	**11 602**	**9 729**	**-1 873**	**-16,1**	**48,8**	**49,0**	**0,1**
	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	67 972	54 623	-13 349	-19,6	10 072	8 654	-1 418	-14,1	14,8	15,8	1,0
	niepotwierdzenia gotowości do pracy	**340 064**	**307 099**	**-32 965**	**-9,7**	**53 564**	**48 756**	**-4 808**	**-9,0**	**15,8**	**15,9**	**0,1**
	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	127 812	129 017	1 205	0,9	22 417	22 395	-22	-0,1	17,5	17,4	-0,2
	podjęcia nauki	4 057	3 499	-558	-13,8	9	12	3	33,3	0,2	0,3	0,1
	osiągnięcia wieku emerytalnego	23 387	23 106	-281	-1,2	23 386	23 097	-289	-1,2	100,0	100,0	0,0
	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	8 804	6 743	-2 061	-23,4	6 226	4 726	-1 500	-24,1	70,7	70,1	-0,6
	nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego	15 435	12 144	-3 291	-21,3	15 428	12 142	-3 286	-21,3	100,0	100,0	0,0
	innych	108 492	112 285	3 793	3,5	34 613	35 140	527	1,5	31,9	31,3	-0,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy

Warto dodać, że **osoby powyżej 50 roku życia stosunkowo często kierowane były na formy wsparcia wprowadzone nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która weszła w życie 27.05.2014 r. – w 2019 r. co dziesiąty bezrobotny korzystający z tych form pomocy miał powyżej 50 lat (1,8 tys. osób).** Najczęściej starsi bezrobotni podejmowali pracę w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego powyżej 50 r. ż (1,5 tys. bezrobotnych).

Poza wskazanymi powyżej przyczynami wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w 2019 roku 23,1 tys. bezrobotnych powyżej 50 roku życia osiągnęło wiek emerytalny, następnie 4,7 tys. bezrobotnych w omawianej grupie wiekowej nabyło prawa emerytalne lub rentowe, a 12,1 tys. osób nabyło prawo do świadczeń przedemerytalnych (100%).

Opracowanie: *Wydział Analiz i Statystyki (AB)*